

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

ONACZYĆ, czyli tentegować

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

To niemal zupełnie już dziś nieużywane słowo, a było niegdyś całkiem częstym potoczmem. Jako ostatni notuje je w swoim słowniku Doroszewski, pisząc o nim – co ciekawe – że jest rzadkie i pospolite, i opatrując je definicją: ‘wyraz o nieokreślonym znaczeniu (por. tenetegować) mogący znaczyć dowolną czynność’. W XVIII w. musiało być na tyle częste, że zostało odnotowane przez Lindego w pierwszym słowniku języka polskiego, a zarazem na tyle „pospolite”, że Linde, opisując je, odwołał się do łaciny i sporządził wyjątkowo długie, bo kilkulinijkowe omówienie. Czytamy w nim, że to słowo „plebeja” (pisownia oryginalna) i „abjecta”, czyli plebejskie i – dosłownie – godne pogardy, którego ludzie używają, „qui propriam vocem ignorant vel non meminerunt” [SL, III, 555], a więc gdy właściwego (pierwszego) słowa nie chcą użyć lub gdy go nie pamiętają.